

HRVATSKI SABOR

KLASA: 552-01/23-01/02

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 18. svibnja 2023.

Hs**NP*552-01/23-01/02*65-23-02**Hs

P.Z. br. 486

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Obiteljskog zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Možemo!, aktom od 16. svibnja 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Ivanu Kekin, Sandru Benčić, Uršu Raukar-Gamulin, Damira Bakića, Jelenu Miloš i Bojana Glavaševića, zastupnike u Hrvatskome saboru.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 486

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika Možemo!

16. svibnja 2023.

Hs**NP*552-01/23-01/02*6533-21-23-01**HS

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 17-05-2023		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
552-01/23-01/02	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
6533-21-23-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br 56/90, 135/97., 130/00., 28/01., 76/10. I 5/14. - odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.) i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine br. 81/13, 113716., 69/17. I 29/18.) podnosimo prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Obiteljskog zakona.

Navedeni prijedlog Zakona u Hrvatskom saboru obrazlagat će zastupnice Ivana Kekin, Sandra Benčić, Urša Raukar, Damir Bakić, Jelena Miloš i Bojan Glavašević.

Za Klub zastupnika Možemo!

Sandra Benčić, predsjednica Kluba

Klub zastupnika Možemo!

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

Zagreb, svibanj 2023.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 3. i članku 14 Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ustav Republike Hrvatske (NN [56/90](#), [135/97](#), [08/98](#), [113/00](#), [124/00](#), [28/01](#), [41/01](#), [55/01](#), [76/10](#), [85/10](#), [05/14](#)) u članku 3. jamči jednakost svih građana i građanki, te u članku 14. zabranjuje diskriminaciju na osnovi rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovine, rođenja, naobrazbe, društvenog položaja ili drugih osobina.

Zabrana diskriminacije građanki i građana RH temeljem spolne orijentacije i/ili rodnog identiteta, određena je u članku 1. Zakona o suzbijanju diskriminacije (NN [85/08](#), [112/12](#)).

Istospolne obitelji ne uživaju isti status kako je to propisano Obiteljskim zakonom (NN [103/15](#), [98/19](#), [47/20](#)) u smislu prava na posvojenje djeteta te ih navedeni zakon u članku 185. kojim se uređuje status posvojitelja ne navodi izrijeком kao zajednicu kojoj je dopušteno posvojenje. Kad je riječ o ostvarivanju prava na određeni oblik skrbi za dijete, trenutаčno Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN [92/14](#), [98/19](#)) predviđa dva instituta – roditeljsku i partnersku skrb nad djetetom roditelja s kojim je sklopljeno životno partnerstvo za vrijeme njegova života odnosno poslije njegove smrti. Navedeni instituti predmnijevaju mogućnost skrbi o djetetu kojima se životni partneri koji nisu roditelji djeteta stavljaju u položaj usporediv s položajem koji u bračnim zajednicama imaju maćeha ili očuh, a iz čega je moguće zaključiti kako je intencija zakonodavca dopustiti životnim partnerima kao obiteljskoj zajednici skrb o djeci, no ne i u obliku posvojenja, kako je to uređeno važećim Obiteljskim zakonom. Treba napomenuti kako, prema tumačenju Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, partneri skrbnici imaju istu razinu prava i obveza u odnosu na djecu nad kojom imaju partnersku skrb, kao što imaju i roditelji i posvojitelji, čime se zakonski izjednačavaju navedena dva oblika roditeljske skrbi nad maloljetnim djetetom.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske donio je u svibnju 2022. pravomoćnu presudu (Poslovni broj: Usž-2402/21-4) prema kojoj istospolni partneri mogu ravnopravno pristupiti postupku posvajanja djece i pritom ih se ne smije diskriminirati na temelju spolne orijentacije, potvrdivši tako prethodno donesenu presudu Upravnog suda u Zagrebu na koju se žalilo nadležno Ministarstvo. Visoki upravni sud u svojoj je odluci obrazložio kako životni partneri u Hrvatskoj mogu zatražiti procjenu, i biti procijenjeni kao potencijalni posvajatelji djece, pozivajući se na primjenu Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10, 13/17, dalje u tekstu: Konvencija)). Nadalje, sud obrazlaže u svojoj odluci da „razlika u tretmanu osoba koje se nalaze u relativno sličnim situacijama, a koja se temelji isključivo na razmatranju seksualne orijentacije, u svjetlu današnjih društvenih standarda i civilizacijskih dosega predstavlja oblik diskriminacije i postupanje protivno članku 14. Konvencije”. Ova presuda govori u prilog izjednačavanju životnih partnera sa pravima koja imaju bračni drugovi u Republici Hrvatskoj, osvrćući se na stajališta Europskog suda za ljudska prava izražena u dosadašnjoj sudskoj praksi o ovom pitanju. U obrazloženju presude navodi se kako odnos osoba istog spola ulazi u pojam „obiteljskog života” jednako kao i odnos osoba suprotnog spola u jednakoj situaciji, a što zahtijeva i jednaki tretman u jednakim situacijama.

Na temelju dosad navedenog, predlažemo izmjene i dopune Obiteljskog zakona kojima će se životno partnerstvo kao obiteljska zajednica dviju osoba istog spola prepoznati kao obiteljska zajednica ravnopravna onoj koju sklapanjem braka ili zajedničkim životom zasnivaju osobe suprotnog spola te kao zajednica čiji je status posvojitelja uređen na isti način kao i status bračnih i izvanbračnih drugova.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI OBITELJSKOG ZAKONA

Članak 1.

Iza članka 11. dodaje se članak 11a. koji glasi:

Članak 11a.

Istospolna zajednica je obiteljska zajednica dviju osoba istog spola uređena odredbama posebnog zakona kojima se uređuju odnosi osoba koje su sklopile životno partnerstvo ili zasnovale neformalno životno partnerstvo.

Članak 2.

Članak 185. mijenja se i glasi:

Članak 185.

Dijete mogu posvojiti bračni i izvanbračni drugovi zajednički, jedan bračni ili izvanbračni drug ako je drugi bračni ili izvanbračni drug roditelj ili posvojitelj djeteta, jedan bračni odnosno izvanbračni drug uz pristanak drugog bračnog odnosno izvanbračnog druga, životni i neformalni životni partneri zajednički, jedan životni ili neformalni životni partner ako je drugi životni ili neformalni životni partner roditelj ili posvojitelj djeteta, jedan životni ili neformalni životni partner uz pristanak drugog životnog ili neformalnog životnog partnera, te druga osoba koja nije u braku ili izvanbračnoj zajednici, životnom partnerstvu ili neformalnom životnom partnerstvu.

Članak 3.

Naziv članka, kao i sam članak 193. mijenja se i glasi:

Pristanak bračnog, izvanbračnog druga, životnog odnosno neformalnog životnog partnera

Članak 193.

- (1) Kad dijete posvaja jedan bračni ili izvanbračni drug, odnosno životni ili neformalni životni partner, potreban je pristanak drugog bračnog ili izvanbračnog druga, odnosno drugog životnog ili neformalnog životnog partnera.
- (2) Pristanak iz stavka 1. ovog članka ne može se opozvati.

Članak 4.

U članku 194. stavak (1) mijenja se i glasi:

- (1) Roditelj djeteta, bračni ili izvanbračni drug, odnosno životni ili neformalni životni partner osobe koja namjerava posvojiti dijete, odnosno njegov skrbnik daju pristanak za posvojenje pred centrom za socijalnu skrb nadležnim prema svojem prebivalištu, odnosno boravištu osobno na zapisnik, nakon čega im se uručuje prijepis ovjerenog zapisnika.

Članak 5.

U članku 209. stavak (3) mijenja se i glasi:

(3) Kad dijete posvaja bračni ili izvanbračni drug, odnosno životni ili neformalni životni partner roditelja djeteta, njegov bračni ili izvanbračni drug, odnosno njegov životni ili neformalni životni partner je stranka u postupku, a drugi roditelj djeteta nakon isteka roka od trideset dana od dana potpisivanja zapisnika o pristanku na posvojenje nije stranka u postupku zasnivanja posvojenja.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom definira se istospolna zajednica kao obiteljska zajednica dviju osoba istog spola.

Uz članak 2.

Ovim člankom institut posvojenja otvara se i za istospolne parove.

Uz članak 3.

Ovim člankom regulira se pristanak bračnog ili izvanbračnog druga, životnog odnosno neformalnog životnog partnera za posvojenje.

Uz članak 4.

Ovim člankom regulira se postupak davanja pristanka i za istospolne partnere.

Uz članak 5.

Ovim člankom institut posvojenje djeteta od strane bračnog ili izvanbračnog partnera otvara se i za životne i neformalne životne partnere.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuje se vrijeme stupanja na snagu predloženih izmjena i dopuna zakona.

V. TEKST VAŽEĆIH ODREDBI ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 185.

Dijete mogu posvojiti bračni i izvanbračni drugovi zajednički, jedan bračni ili izvanbračni drug ako je drugi bračni drug ili izvanbračni drug roditelj ili posvojitelj djeteta, jedan bračni odnosno izvanbračni drug uz pristanak drugog bračnog odnosno izvanbračnog druga te osoba koja nije u braku ili izvanbračnoj zajednici.

Članak 193.

(1) Kad dijete posvaja jedan bračni, odnosno izvanbračni drug, potreban je pristanak drugoga bračnog, odnosno izvanbračnog druga.

(2) Pristanak iz stavka 1. ovog članka ne može se opozvati.

Članak 194.

(1) Roditelj djeteta, bračni, odnosno izvanbračni drug osobe koja namjerava posvojiti dijete, dijete, odnosno njegov skrbnik daju pristanak za posvojenje pred centrom za socijalnu skrb nadležnim prema svojem prebivalištu, odnosno boravištu osobno na zapisnik, nakon čega im se uručuje prijepis ovjerenog zapisnika.

(2) Ako su osobe iz stavka 1. ovoga članka dale pristanak za posvojenje pred centrom za socijalnu skrb koji ne vodi postupak zasnivanja posvojenja, taj centar za socijalnu skrb će odmah dostaviti ovjereni zapisnik o tome centru za socijalnu skrb koji vodi postupak zasnivanja posvojenja.

(3) Pristanak za posvojenje roditelj može dati centru za socijalnu skrb nadležnom prema svojem prebivalištu, odnosno boravištu i prije pokretanja postupka zasnivanja posvojenja, ali tek kad dijete navrší šest tjedana života.

(4) Prije nego što osobe iz stavka 1. ovoga članka daju pristanak, centar za socijalnu skrb će ih upoznati sa svim pravnim i psihosocijalnim posljedicama pristanka i posvojenja.

Članak 209.

(1) Stranke u postupku zasnivanja posvojenja su dijete i najprikladniji potencijalni posvojitelj.

(2) Roditelj koji je pristao da dijete posvoje njemu nepoznati posvojitelji nakon isteka roka od trideset dana od dana potpisivanja zapisnika o pristanku, nije stranka u postupku zasnivanja posvojenja.

(3) Kad dijete posvaja bračni ili izvanbračni drug roditelja djeteta, njegov bračni ili izvanbračni drug je stranka u postupku, a drugi roditelj djeteta nakon isteka roka od trideset dana od dana potpisivanja zapisnika o pristanku na posvojenje nije stranka u postupku zasnivanja posvojenja.

(4) Roditelj čiji je pristanak za posvojenje djeteta nadomješten rješenjem suda, nije stranka u postupku zasnivanja posvojenja.

(5) Roditelj čiji pristanak za posvojenje djeteta nije potreban, nije stranka u postupku zasnivanja posvojenja.